

Maarif Vekâleti kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair 6331 sayılı kanun ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/441)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 980/2492

3 . XI . 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 22 . X . 1959 tarihinde kararlaştırılan Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair 6331 sayılı Kanun ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Bilindiği gibi ilköğretim müfettişlerinin vazifeleri sadece okulların ve öğretmenlerin teftiş ve murakabesine ve tahkik işlerine münhasır olmayıp, daha ziyade öğretmenlere rehberlik yapmak suretiyle onları iş başında yetiştirmek ve dolayısıyla öğretimden alınacak verimin artırılmasında müessir olmaktadır. Müfettişlerin bu vazifeleri lâyikiyle yapabilmeleri için bölgelerinin mümkün olduğu kadar mahdut ve bölgelere isabet eden okul ve öğretmen adedinin yetiştirme işlerini kolaylaştıracak sayıda bulunması icabetmekte ise de, bugün bir müfettişin bölgesine ortalama olarak 120 - 130 öğretmen isabet etmektedir.

Her yıl öğretmen kadrosuna asgari 3 000 öğretmen de yeniden katılmaktadır.

Şehirlerde bir öğretim yılı âzami 200, köylerde ise 170 gündür. Rapor hazırlama ve tahkik işlerine ayıracakları zaman da hesaba katılırsa bu durum karşısında müfettişler kendilerinden beklenen yetiştiricilik vazifesini lâyikiyle ifa edemedikleri gibi, bir yıl içerisinde teftiş ve murakabe maksadiyle dahi en az iki defa örmekle mükellef buldukları öğretmenleri ancak güçlkle bir defa görebilmektedirler. Coğrafi hususiyetler, mevsim şartları ve bölgelerin dağınıklığı sebebiyle bâzan bir kısım öğretmenler teftiştan de mahrum kalmaktadırlar.

Halbuki; 4357 sayılı Kanun hükümlerine göre ilkokul öğretmenlerinin terfileri, bir kıdem surresi içerisinde her yıl teftiş edilerek, başarılarının tesbit edilmiş olmasına bağlıdır.

1938 yılında 3407 sayılı Kanunla maaşları Muvazenei Umumiyeye alınan ilköğretim müfettişlerinin kadro adedi 385 olarak tesbit edilmiş ve aradan geçen 20 yıl zarfında, öğretmen sayısında 35 000, okul sayısında 14 000 civarında bir artış bulunmasına rağmen, müfettiş sayısı, yeni ihdas edilen vilâyetler için verilen 7 kadro hariç, sabit kalmıştır.

Bu itibarla; okul ve öğretmen sayısına muvazi olarak, müfettiş sayısının da artırılması zaruri bulunmaktadır.

Bundan başka; ilkokul öğretmenlerinin muhtelif kanunlarla alınmış bulunan âzami maaş kadroları 1 250 liraya çıkarılmış bulunduğu ve 3656 sayılı Kanun yüksek tahsil görenlerin kadrolarının âzamisini 1 500 lira olarak tesbit ettiği halde ilköğretim müfettişlerinin, yüksek tahsil görmüş olmalarına rağmen, âzami maaş kadroları 950 lirada bırakılmış bulunmaktadır. Halbuki, aynı menşeden gelip ortaöğretim müesseselerinde vazife gören öğretmenlerin âzami maaş kadroları 1 500 liradır.

Bu yüzden ilköğretim müfettişleri 4598 sayılı Kanun hükümlerine göre kadrolarının ancak iki üst derecesini almak suretiyle dahi emsallerine nazaran iki alt dereceye kadar terfi edebilmekte, terfi müddetlerini başarı ile doldurmuş bulunan birçok müfettişin terfileri ise kadrosuzluk yüzünden sağlanamamaktadır.

Bu vaziyet muvacehesinde bir kısım müfettişlerin öğretmenliği tercih ettikleri görülmekte, fakat müfettişe olan şiddetli ihtiyaç dolayısıyla bu arzuları tabiatıyla yerine getirilememektedir.

Ayrıca; mecburi hizmete tâbi bulunan bir kısım müfettişlerin kadrosuzluk sebebiyle ilerde 2919 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde maaş karşılığı ücretle çalıştırılmaları zarureti de hâsıl olacaktır.

Yukarıda arz edilen sebepler dolayısıyla ilköğretim müfettişleri için yeni bir kadro kanununun hazırlanmasına ihtiyaç hâsıl olmuştur. Lâyihanın kanunlaşması halinde hem müfettiş sayısının ihtiyaca göre artırılması, hem de ilkokul öğretmenlerine ve aynı menşeden gelen ortaöğretim öğretmenlerine nazaran ilköğretim müfettişlerinin maaş bakımından muadeletleri temin edilmiş olacaktır.

Teklifin bütçeye tahmil ettiği malî külfet 1 104 024 liradan ibaret olup, bu tahsisatın Maarif Vekâleti bütçesi tasarrufatından karşılanması mümkün görülmektedir.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 1/441
Karar No. 4

28 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyrulan «Maarif Ve-kâleti kuruluş kadrolariyle Merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri hakkında değişiklik yapılmasına dair 6331 sayılı Kanun ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası», Maarif ve Maliye Vekâletleri mümessilleri hazır olduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere olundu:

Lâyiha, müfettiş sayısını, 1938 den bu yana artan okul ve öğretmen adedi ile mütenasiben çoğaltmak gayesini gütmekte, ayrıca mevcut mevzuata göre öğretmenlerden dün olan müfettiş barem derecelerini öğretmenler seviyesine yükseltmektedir.

İlkokul müfettişleri sayısının arttırılması gör-dükleri işin ciddiyet ve kifayetle başarılması, aynı zamanda bütçeye tahmil ettiği cüz'i külfet nazarı itibara alınarak muhtelif derece ve adedde 392 İlkokul ve Maarif müfettişi yerine, yine muhtelif aded ve derecede 515 ilkokul müfettişinin ikamesi encümenimizce de yerinde gö-rülerek lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Maarif Encümeni Reisi
Rize
A. Margil

M. Muharriri
Bursa
H. Ülman

Afyon K. Ankara
O. Kökten Ü. Elli

İçel
S. Göknar

İsparta
A. Lâtifaoğlu

İstanbul
H. Giray
İmzada bulunamadı

İstanbul İstanbul
A. Günel A. Hacıpulos

İzmir
D. Akbel
İmzada bulunamadı

İzmir
V. Tayşi

Konya
H. Â. Keymen
İmzada bulunamadı

Trabzon
M. R. Tarakçioğlu

Trabzon
O. Turan

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/441
Karar No. 75

25 . II . 1960

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle Merkez Kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair 6331 sayılı Kanun ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maarif Vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 3 Kasım 1959 tarih ve 71 - 980/2492 sayılı tezkere-siyle Yüksek Meclise takdim olunan kanun lâyi-hası Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte en-cümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Maarif vekâletleri mümessilleri hazır oldukları tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha, müfettiş sayısının ihtiyaca göre artırılmasını ve aynı menşeden olan ilkokul öğretmenleri ile müfettişlerinin maaş bakımından muadeletlerini temin maksadiyle ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Encümenimizde cereyan eden müzakereler ve Hükümet mümessillerinden alınan mütemmim izahlardan sonra lâyihanın sevkini mucip sebepler yerinde mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve lâyiha ekli cetvelleriyle birlikte Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin
Kâtip		
Diyarbakır	Afyon K.	Antalya
M. H. Ünal	M. Â. Ülgen	K. Akmanlar
Artvin	Bolu	Bursa
H. Çeltikçioğlu	N. Tütüncüoğlu	H. Köymen
Çorum	Çorum	Denizli
H. Bulgurlu	Y. Gürsel	A. R. Karaca
Denizli	Diyarbakır	Diyarbakır
M. Karasan	H. Z. Tigrel	H. Turgut
Edirne	Eskişehir	İsparta
M. Sarol	M. Başkurt	T. Tırlı
İstanbul	İstanbul	İzmir
N. Kırşan	M. Şellefyan	K. Serdaroğlu
Kastamonu	Kayseri	Manisa
N. Batur	O. Kavuncu	S. Mihçioğlu
Nevşehir	Rize	Rize
N. Önder	H. Agun	M. Önal
Siird	Siird	Siilob
B. Erden	M. D. Süalp	Ö. Özen
Tekirdağ		Trabzon
Z. Erataman		İ. Şener
Yozgad		Zonguldak
T. Alpay		T. Öktem

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair 6331 sayılı Kanun ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlara bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (II. Maarif daireleri) kısmına 6331 sayılı Kanunla eklenmiş olan ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı (İlköğretim müfettişleri) kadroları ile 6418, 6419 ve 7001 sayılı kanunlarla alınan (Maarif müfettişi) kadroları kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1960 tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22 . X . 1959

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili ve

Bas. - Yay. ve Turz V. V.

A. Aker

Devlet Vekili

Devlet Vekili

İ. Akçal

Devlet Vekili

Millî Müdafaa Vekili

E. Menderes

Hariciye Vekili

F. R. Zorlu

Maarif Vekili

Ticaret Vekili

H. Erkmen

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsmen

Münakalât Vekili

M. Kurbanoglu

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili

M. Berk

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

Dahiliye Vekili

N. Gedik

Maliye Vekili

H. Polatkan

Nafia Vekili ve

Maarif V. V.

T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili

Dr. Lutfi Kırdar

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Çalışma Vekili

H. Şaman

Bas. - Yay. ve Turz. Vekili

Koordinasyon Vekili ve

Sanayi V. V.

S. Ataman

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

6331 sayılı Kanuna bağlı (2) numaralı cetvel

D. Memuriyetin nev'i Aded Maas

II - Millî Eğitim idareleri

(İlköğretim müfettişleri)

6	İlköğretim Müfettişi	45	950
7	»	30	800
8	»	40	700
9	»	85	600
10	»	90	500
11	»	99	450

6418 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvel

Maarif Vekâleti

11 Maarif Müfettişi 1 450

6419 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvel

Maarif Vekâleti

11 Maarif Müfettişi 1 450

7001 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvel

Maarif Vekâleti

11 Maarif Müfettişi 1 450

[2] SAYILI CETVEL

4926 sayılı Kanuna bağlı (1) numaralı cetvel

D. Memuriyetin nev'i Aded Maas tutarı

II - Millî Eğitim İdareleri

(İlköğretim Müfettişleri)

4	İlköğretim Müfettişi	10	1 250
5	»	40	1 100
6	»	65	950
7	»	70	800
8	»	75	700
9	»	80	600
10	»	85	500
11	»	90	450